



نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۵۷



هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۵۷، «برز» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «برز» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «برز» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

| | |
|------------------|-----|
| شماره | ۱۵۷ |
| ریشه | برز |
| تعداد تکرار | ۹ |
| تعداد مشتقات | ۵ |
| تعداد ریشه مرتبط | ۷۴ |

فهرست مشتقات

۱. بَارِزَةٌ (۱) ۲. بَارِزُونَ (۱) ۳. بَرَزُوا (۴) ۴. بُرِّزَتْ (۲) ۵. لَبَّرَزَ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

- | | | | | |
|---------------|-------------|-------------|-------------|--------------|
| ۱. احد (۱) | ۱۶. جبل (۱) | ۳۱. سیر (۱) | ۴۶. غم (۱) | ۶۱. کل (۱) |
| ۲. ارض (۳) | ۱۷. حجم (۲) | ۳۲. شیء (۴) | ۴۷. غنی (۱) | ۶۲. کون (۳) |
| ۳. الله (۱۳) | ۱۸. جزع (۱) | ۳۳. صبر (۲) | ۴۸. غوی (۱) | ۶۳. محص (۱) |
| ۴. اله (۱۳) | ۱۹. جمع (۱) | ۳۴. صدر (۲) | ۴۹. غیر (۳) | ۶۴. ملک (۱) |
| ۵. امر (۳) | ۲۰. جند (۱) | ۳۵. ضجع (۱) | ۵۰. فرغ (۱) | ۶۵. نزل (۱) |
| ۶. امن (۱) | ۲۱. جهل (۱) | ۳۶. ضعف (۱) | ۵۱. قتل (۲) | ۶۶. نصر (۱) |
| ۷. انن (۱) | ۲۲. حشر (۱) | ۳۷. طوع (۱) | ۵۲. قدم (۱) | ۶۷. نعس (۱) |
| ۸. بدل (۱) | ۲۳. حقق (۱) | ۳۸. طوف (۲) | ۵۳. قلب (۱) | ۶۸. نفس (۲) |
| ۹. بدو (۱) | ۲۴. حیص (۱) | ۳۹. ظنن (۲) | ۵۴. قهر (۲) | ۶۹. هدی (۲) |
| ۱۰. بعد (۱) | ۲۵. خفی (۲) | ۴۰. عذب (۱) | ۵۵. قول (۹) | ۷۰. هم (۱) |
| ۱۱. بلو (۱) | ۲۶. ذات (۱) | ۴۱. عرض (۱) | ۵۶. قوم (۱) | ۷۱. وحد (۳) |
| ۱۲. بیت (۳) | ۲۷. ربب (۱) | ۴۲. علم (۱) | ۵۷. کبر (۱) | ۷۲. وکل (۲) |
| ۱۳. تبع (۱) | ۲۸. رئی (۲) | ۴۳. غدر (۱) | ۵۸. کتب (۲) | ۷۳. وله (۱۳) |
| ۱۴. ثبت (۱) | ۲۹. سمو (۱) | ۴۴. غشو (۱) | ۵۹. کفر (۱) | ۷۴. یوم (۴) |
| ۱۵. جالوت (۱) | ۳۰. سوی (۱) | ۴۵. غشی (۱) | ۶۰. کفی (۱) | |

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۵۰} وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّثْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ
۲. {آل عمران - ۱۵} ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغِيثُ طَائِفَةً مِّنكُمْ وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ ؕ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ ؕ مَا قُتِلْنَا هَاهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ الَّذِينَ كَتَبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلَ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ
۳. {النساء - ۸۱} وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّنُونَ فَأَعْرَضَ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا
۴. {إبراهيم - ۲۱} {بَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَدُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ؕ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سَوَاءَ عَلَيْنَا أَمْ جَزَعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيصٍ
۵. {إبراهيم - ۴۸} {يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ
۶. {الكهف - ۴۷} {يَوْمَ تُسِيرُ الْجِبَالُ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاَهُمْ فَلَمْ نُعَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا
۷. {الشعراء - ۹۱} {وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ
۸. {غافر - ۱۶} {يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ؕ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ
۹. {النازعات - ۳۶} {وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرَى